

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026 m. kovo 31 d., Nr. 25-048VK

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

DĖL AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 37 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos verslo konfederacija (LVK) susipažino su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (Finansų ministerija) pateiktu derinti Akcizų įstatymo Nr. IX-569 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. 26-4494 (įstatymo projektas).

Kaip LVK pažymėjo 2026 m. kovo 25 d. Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje vykdytoje parlamentinėje kontrolėje „Dėl kylančių degalų kainų ir galimų sprendimų“ bei Finansų ministerijai 2026 m. kovo 24 d. raštu Nr. 26-043VK, LVK mato mokestines priemones kaip efektyviausias siekiant amortizuoti degalų kainų augimą, jeigu siekiama mažinti kuro kainas vartotojams.

Visgi, atsižvelgiant į tai, kad tiek ši, tiek kitos priemonės gali būti reikalingos energetikos išteklių kainų šokui valdyti, LVK siūlo nedelsiant reglamentuoti dalinio degalų akcizo grąžinimo vežėjams schemą, apsvarstant šios schemos įtraukimo į įstatymo projektą galimybes. Dėl reikšmingo ir viršplaninio dyzelino akcizo padidėjimo, 2025 m. Lietuvoje nebuvo parduota apie 220 000 ~ 301 260 litrų dyzelino,¹ dėl ko nebuvo surinkta apie 90,2 ~ 123,5 mln. Eur² pajamų į biudžetą. Atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. eigoje dėl krentančių žaliavinės naftos kainų kuro įperkamumas didėjo, o ne mažėjo, LVK vertina, kad lemiamą poveikį pardavimų kritimui turėjo būtent tai, kad Lietuvos teritoriją kertančios sunkiasvorės transporto priemonės perkėlė dyzelino pirkimus į Lenkiją ir Latviją.

Dėl to LVK ragina valstybę kuo greičiau priimti dalinio degalų akcizo grąžinimo vežėjams schemą, taikomą bent dešimtyje Europos Sąjungos valstybių ir apsvarstyti šios schemos įtraukimą į įstatymo projektą. Dalinio degalų akcizo grąžinimo schema leistų valstybės vidaus vartotojams nustatyti akcizus, atliepiančius aplinkosauginius ir fiskalinius valstybės prioritetus, tuo pačiu užtikrinant 1) vežėjų konkurencingumą; 2) naftos degalų vartojimo sugrąžinimą į Lietuvos jurisdikciją; 3) papildomų pajamų į valstybės biudžetą surinkimą.

Dalinio degalų akcizo grąžinimo vežėjams schema šiandien kaip niekada aktuali būtent dėl to, kad ši schema sukurtų papildomas pajamas valstybei degalų kainų šokus kitoms vartotojų grupėms amortizuoti. LVK supranta, kad valstybės biudžetas nėra neišsemiamas ir tiek Lietuvos fiskalinė padėtis, tiek Europos semestro fiskalinės drausmės apribojimai reikšmingai apriboja valstybės degalų kainų amortizavimo priemonių arsenalą. Būtent įtvirtinus LVK siūlomą schemą, papildomi akcizų surinkimai ateityje galėtų būti panaudoti šiandien svarstomoms laikinoms degalų kainų amortizavimo priemonėms finansuoti, o vėliau – kitoms valstybės funkcijoms finansuoti.

Atsižvelgiant į tai, LVK prašo nedelsiant svarstyti dalinio degalų akcizo grąžinimo vežėjams schemą, kartu įvertinant šio mechanizmo įtraukimą į įstatymo projektą, taip surenkant bent 100 mln. Eur papildomų akcizo pajamų dėl pardavimų sugrąžinimo iš Lenkijos į Lietuvą. Šios valstybės biudžeto pajamos galės būti panaudotos tame tarpe ir laikinoms degalų kainų augimo amortizavimo priemonėms finansuoti.

¹ Oficialūs VMI duomenys: skirtumas tarp 2024 m. ir 2025 m. suvartojimo lygus 301 260 litrų. Šis rodmuo koreguotinas, atsižvelgiant į itin ryškiai išaugusius kuro užsipirkimus 2024 m. gruodžio mėn.

² Taikant 2024 m. taikytą 410 Eur/1000l akcizo tarifą dyzelinui. LVK pastebi, kad siūlytų taikyti efektyvų 440 Eur/1000l akcizo tarifą vežėjų perkamam dyzelinui, tokiu atveju būtų surinkta 95,9 ~ 132,5 mln. Eur pajamų į valstybės biudžetą.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė



Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el. p. vilius@lvk.lt, mob. +37067703607.